

1977-ben megjelent egy háromkötetes katalógus (Katalog der finnisch-ungarischen Bestände der Niedersächsischen Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen), amelyben könyvtárunk kb. 25 ezer finnugor vonatkozású monográfiáját találhatja meg az érdeklődő. Még ez évben megjelenik e katalógus pótkötete, kb. 8000 új címmel.

Finnugor állományunkat nemcsak a göttingeni finnugor szeminárium munkatársai és hallgatói használják; a német könyvtári rendszer felépítése következtében a finnugor tárgyú kölcsönzési igényeket az egész ország területéről Göttingenbe küldik, ha a kölcsönző a keresett könyvet az adott könyvtárban nem találja meg.

Befejezésül még csak annyit, hogy az anyagi megrázkódtatások, az áremelkedések a gyűjtőköröket nem érintik, hisz a Deutsche Forschungsgemeinschaft a beszerzett könyvek árának 80%-át fedezi, így a kontinuitás biztosítva van, ha a megrendelt könyveket a megjelentető országok szállítják. Ez azonban sajnos még nem természetes.

A PRINCETONI EGYETEM KÖNYVTÁRA (PRINCETON UNIVERSITY LIBRARY)

DOBOZY, MÁRIA

A Princetoni Egyetem – akárcsak a könyvtára – 250 éves. Amerika történetében ez nagy idő, így joggal nevezhetjük az Egyesült Államok legöregebb magánegyetemének. A 250 év alatt a könyvtár és gyűjteménye is sokat fejlődött: állománya, amely 1750-ben 475 kötetből állt, ma több mint 3 millió nyomtatott művet, 5 millió kéziratot és 1 millió nem hagyományos dokumentumot tartalmaz. A havi gyarapodás 6000 állományegység.

A könyvtár a következő 5 részlegből áll: az általános művek gyűjteménye, a tudományos, a különleges gyűjtemények, a ritkaságok és a szaktudományok részlegei. Az állomány magában foglalja az Egyesült Államok és az Egyesült Nemzetek hivatalos kiadványait is.

A különböző tanszékeknek (tanszékcsoportoknak) külön szakkönyvtárai vannak, megfelelő szaktudású könyvtárosokkal és könyvtári személyzettel. A központi könyvtár és a szakkönyvtárak összesen 82 szakképzett könyvtárost és kb. 200 könyvtári alkalmazottat foglalkoztatnak.

A tanszéki szakkönyvtárak a következők: mérnöki, matematikai, kémiai, biológiai, geológiai, pszichológiai, képzőművészeti, iparművészeti, csillagászati, nemzetközi, politikai, demográfiai, zenei, orientalisztikai szakkönyvtár.

A központi könyvtár katalógusa 5 millió katalóguscédulát tartalmaz, az évi gyarapodás 250 ezer cédula. Az egyes tanszéki állományok katalóguscédulái az illető szakkönyvtárban is megtalálhatók. A katalógusok a Kongresszusi Könyvtár (Library of Congress) osztályozási rendszerét követik. A könyvtárigazgatónak csupán reprezentatív szerepe van. Hivatalosan ő képviseli a könyvtárát a különböző értekezleteken. Ügyel arra, hogy a költségvetés határait az állománygyarapítás során ne lépják át. Igyekszik könyv-

barátokat szerezni és (pénzbeli) adományokat gyűjteni Princetonban végzett vagyonos emberektől és sok pénzzel rendelkező intézményektől, hogy a könyvtár minél több könyvet tudjon vásárolni.

Minden szakkönyvtárnak külön költségvetése van; meghatározott összeg áll rendelkezésükre a könyvek vásárlására. A könyveket a professzorok, a doktorátusra készülő hallgatók és szakkönyvtárosok ajánlatára a könyvkiadói árjegyzékek alapján rendelik meg.

Most rátérek arra, ami minket magyarokat leginkább érdekel, nevezetesen, hogy a Princetoni Egyetem könyvtára hogyan van ellátva magyar nyelvű irodalmi és tudományos könyvekkel. Mivel az egyetemen magyar nyelvet nem tanítanak, magyar irodalmi gyűjteménye különösen nagyon szegényes. A magyar tárgyú, de nem magyar nyelvű könyvek száma a központi könyvtárban 1400, ezek főleg nyelvészeti, történelmi és földrajzi szakkönyvek. A demográfia könyvtárban a Magyarországon kiadott magyar nyelvű könyvek és folyóiratok száma 450, közöttük a Statisztikai Hivatal közleményei és évkönyve, valamint a Magyar Tudományos Akadémia demográfia tárgyú folyóiratai.

A Kultúra Külkereskedelmi Vállalat útján évente 30–35 magyar nyelvű könyvet rendelünk, csere révén pedig évente 46 tudományos folyóiratot kapunk, így a Magyar Tudományos Akadémia kiadványait és az Országos Széchényi Könyvtár évkönyvét is.

Minden tanszéki szakkönyvtárban megtalálható Országh László magyar-angol és angol-magyar nagyszótára és a Pipics Zoltán szerkesztette kézikönyv, „A könyvtáros gyakorlati szótára”. Megvan a Révai Lexikon teljes sorozata, Magyarország teljes térképe, a geológiai könyvtárban pedig Magyarország földtani és talajtani térképe. A zenei könyvtár hanglemezgyűjteményében 25–30 magyar népdal lemezt és 350–500 klasszikus zenei hanglemezt találunk.

Az egyes tanszékek professzorai természetesen javasolják a különféle könyvkiadók által ajánlott, angol, német fordításban vagy kiadásban megjelenő magyar tudományos munkák beszerzését. Különösen sok matematikai, kémiai és geológiai tárgyú magyar mű található a szakkönyvtárakban.

Én magam 10 évig a központi könyvtárban dolgoztam, jelenleg a geológiai és geofizikai könyvtárban dolgozom, szintén tizedik éve. Miután két szemesztert hallgattam a geológia szakon, a különböző nyelvű geológiai és geofizikai folyóiratok szakértője vagyok –, így e szakkönyvtárról bővebben tudok beszámolni.

A geológiai könyvtárban az előfizetés útján beszerzett szakfolyóiratok száma jelenleg 780. Ezenkívül a földtani intézetektől – a világ minden részéből – 540 kiadványt kapunk. A folyóiratokon kívül az állomány 13 500 szakkönyvet, 60 ezer geológiai térképet és 45 ezer földrajzi térképet tartalmaz.

Ha a könyvkiadók árjegyzékében magyar tudósok munkáira bukkanok, erre felhívom a könyvtárosok figyelmét, és kérem a szaktárgyak professzorait, hogy ajánlják a könyvet megrendelésre. A geológiai és geofizikai könyvtár részére magam is több magyar nyelvű szakfolyóiratot rendeltem.

Ha nyelvtani vagy más tárgyi hibát találok a katalógusban, felhívom rá a figyelmet és kijavítom.

Mielőtt befejezem ezt a kis beszámolómat, meg kell még említenem egy érdekességet, ami minket magyarokat érzelmileg érint. A nem magyar származású Patric Joseph